Wijnald Visser
www.lerendoortedoen.nl

MIDDENSPANNING – METINGEN

Fasevergelijking

Uitkleuren en fasevergelijken: zit L1 wel op L1?

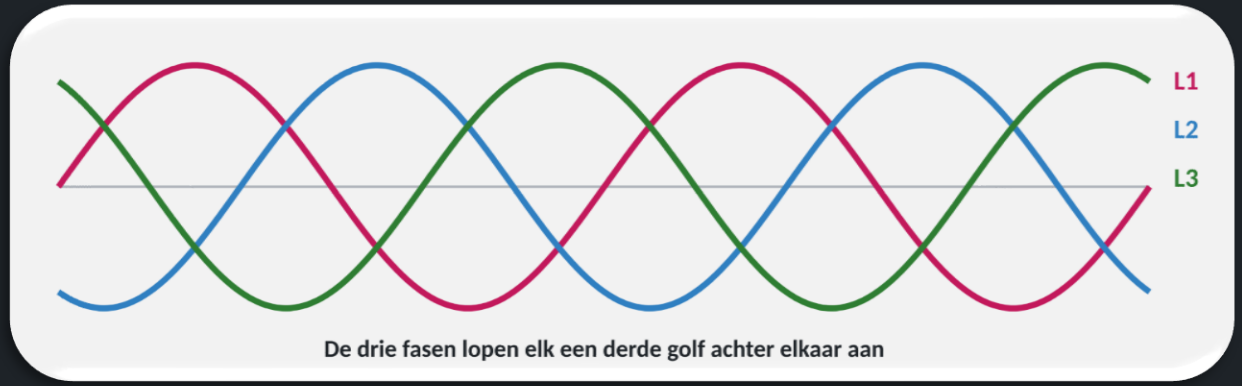

De drie fasen lopen elk een derde golf achter elkaar aan

WAAROM?

Drie fasen

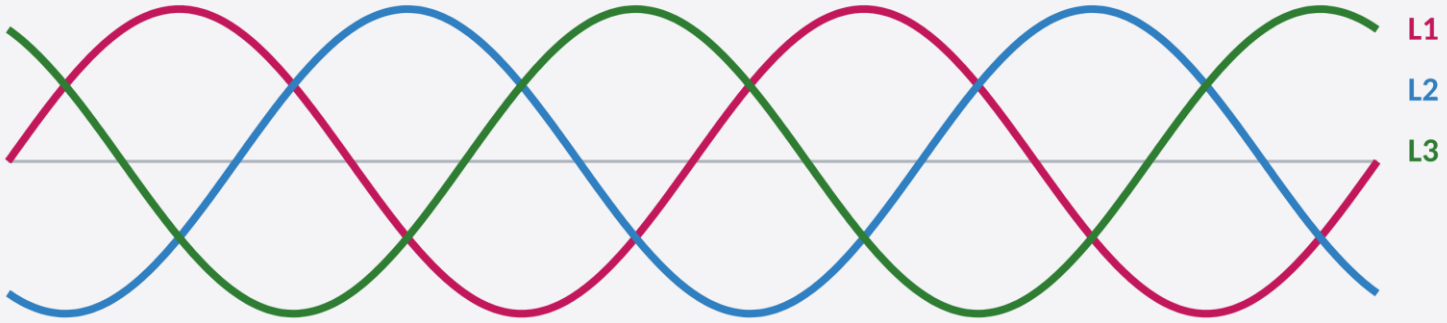

De drie fasen lopen elk een derde golf achter elkaar aan

Dezelfde fase

Geen spanning ertussen.

Verschillende fasen

De volle spanning tussen de fasen.

Voorbeeld 10 kV-net

10 kV tussen twee fasen. Ongeveer 6 kV tussen fase en aarde.

ONTHOUD Dezelfde fase = geen spanning ertussen. Andere fase = de volle spanning.

WAAROM?

Wat gaat er mis bij een verkeerde fase?

Kortsluiting

Bij het sluiten van de ring of het koppelen.

Gevaar

Groot gevaar voor degene die schakelt.

Draairichting

Een machine kan de verkeerde kant op draaien.

LET OP Verkeerde fase en een ring sluiten = kortsluiting. Gevaar voor wie schakelt.

WAAROM?

Twee begrippen uit de BEI BHS

Uitkleuren

Kabel spanningsloos en geaard. Klopt de verbinding die je gaat monteren? Welke ader is L1, L2, L3?

Fasevergelijken

Beide kanten onder spanning, van verschillende kanten gevoed. Zijn de fasen gelijk?

ONTHOUD Uitkleuren: spanningsloos, vóór de montage. Fasevergelijken: onder spanning, vóór het koppelen.

Uitkleuren: de kabel blijft geaard

Wie?

Minimaal een VP MS. Opdracht van de WV MS via een DO.

Kortsluitvast geaard

Ook tijdens het aanbrengen van de uitkleurunit.

Niets opheffen

Er mogen geen veiligheidsmaatregelen worden opgeheven.

ONTHOUD Uitkleuren gebeurt op een kabel die kortsluitvast geaard blijft (VWI E-130-230).

Wanneer fasevergelijken?

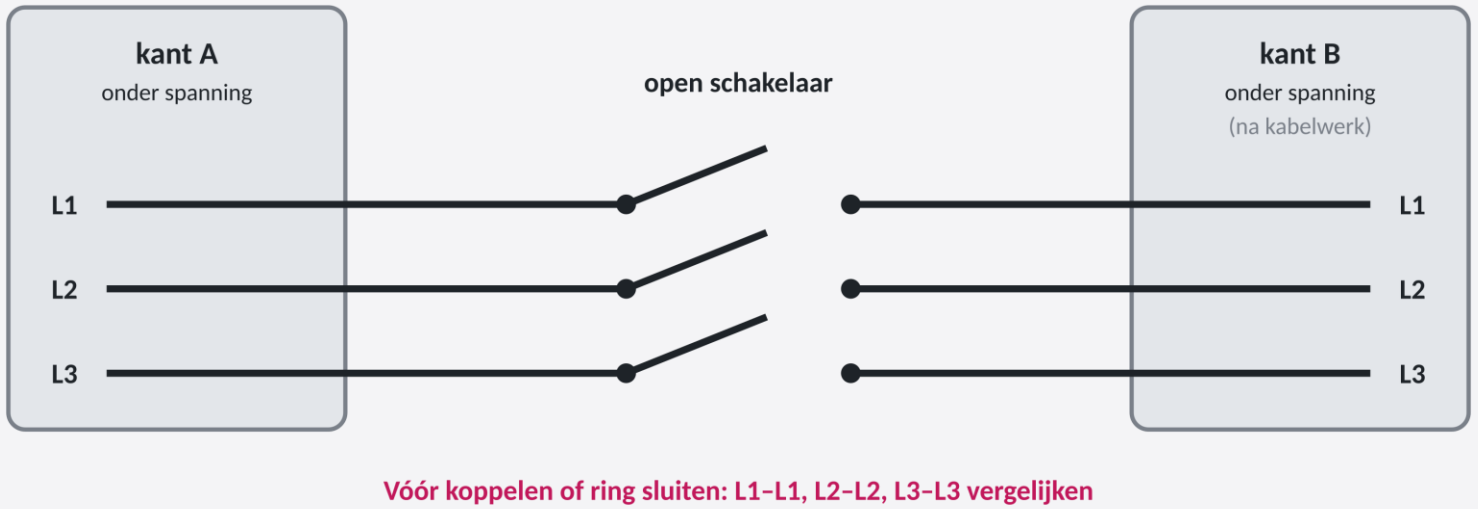

Vóór koppelen of ring sluiten: L1–L1, L2–L2, L3–L3 vergelijken

Na kabelwerk

Of na het uitwisselen van componenten.

Beide kanten spanning

Pas meten als het nieuwe deel onder spanning staat.

Vóór het koppelen

Eerst fasevergelijken, dan de ring sluiten.

ONTHOUD Fasevergelijken valt onder de verantwoordelijkheid van de IV (MS-boek).

Tien metingen

1. Spanning aantonen

6 metingen: L1, L2 en L3 aan beide kanten.

2. Fasen vergelijken

3 metingen: L1–L1, L2–L2, L3–L3. Goed = je meet niets.

3. Controlemeting

1 meting: werkt het instrument nog goed?

ONTHOUD 6 + 3 + 1 = 10 metingen.

De enkelpolige fasevergelijker

Meting	Kant A	Kant B	Indicator	Betekent
1, 2, 3	L1, L2, L3	L1, L2, L3	**oranje, dan groen**	A: referentie. B: gelijk
Controle	L1	L2	**rood**	Ongelijk: het instrument werkt

Oranje

De referentie (eerste fase) is gemeten.

Groen

Gelijke fase.

Rood

Ongelijke fase.

ONTHOUD Laatste meting L1 met L2: rood = het instrument werkt.

Veilig gebruik

Niet als tester

Geen spanningstester: niet gebruiken om spanning of spanningsloosheid vast te stellen.

Rode ring

Tot daar mag het instrument delen onder spanning raken.

Begrenzingsschijf

Tot daar mag je hem vasthouden.

Test je tester

Vóór en na de meting.

LET OP Gebruik een tester voor de juiste spanning. Een 10 kV-tester reageert pas boven 4 kV.

FASEVERGELIJKEN

Meten via de meetbusjes (HR of LRM)

Meetbusjes

In elk veld: busjes met lampjes. Staat er spanning op, dan brandt het lampje.

Wat kun je ermee?

Zien óf er spanning is, en fasen vergelijken. Niet hoe hoog de spanning is.

HR of LRM

Twee soorten busjes: HR (hoogohmig) en LRM (laagohmig).

Niet mengen

Elk soort hoort bij een eigen meter. Een verkeerde meter geeft een verkeerde aanwijzing.

ONTHOUD Kijk eerst of de installatie HR of LRM heeft. Gebruik de meter die daarbij hoort.

SAMENVATTING

De belangrijkste punten

- Dezelfde fase: geen spanning ertussen. Andere fase: de volle spanning
- Uitkleuren: kabel kortsluitvast geaard, geen veiligheidsmaatregelen opheffen
- Fasevergelijken: vóór koppelen of ring sluiten, na kabelwerk
- Tien metingen: 6 × spanning aantonen, 3 × vergelijken, 1 × controle
- Meetstok: oranje = referentie, groen = gelijk, rood = ongelijk
- Een fasevergelijker is geen spanningstester
- Test je tester vóór en na de meting